

Informacja o działalności Miejskiego Domu Kultury „Ligota” 2023-2025

Siedziba MDK „Ligota” mieści się w secesyjnej willi powstałej w 1910 roku. Jej cechą charakterystyczną jest kameralność oraz indywidualizm. Jesteśmy małym domem kultury, ale pracujemy z wielką pasją na rzecz mieszkańców, Ligoty, Starej Ligoty, Panewnik i Brynowa.

Działalność edukacyjna

1. Zajęcia stałe:

Z uwagi na posiadane zasoby lokalowe dla MDK „Ligota” działalnością wiodącą instytucji jest nasza działalność sekcyjna. Charakteryzuje się ona solidną jakością, różnorodnością, wyjątkowym zaangażowaniem instruktorów, atrakcyjnymi cenami oraz stabilnością. W okresie 2023 – 2025 prowadziliśmy i prowadzimy nadal następujące formy zajęć stałych:

- **zajęcia plastyczne/kreatywne:** Dziecięce Studio Artystyczne „Sezamkowo”, pracownia plastyczna dla dzieci, Pracownia plastyczna dla dorosłych „Impast”, Akademia Plastyki dla Przedszkolaka, Pracownia rękodzieła artystycznego dla dzieci i młodzieży, Pracownia rękodzieła artystycznego dla dorosłych, Kreatywne zajęcia plastyczne dla przedszkolaków, Pracownia ceramiczna dla przedszkolaków i rodziców, Pracownia ceramiczna dla dzieci i młodzieży, Pracownia ceramiczna dla dorosłych, Grupa szydełkowa „Szydełko i druty”.
- **zajęcia i grupy muzyczne:** Koło Miłośników Śląskiej Pieśni, Śpiewaj razem z nami, Nauka gry na pianinie, Zespoły wokalne-taneczne „Nutki” (cztery grupy wiekowe), nauka śpiewu, zespół muzyczny „Muzykowanie po godzinach”.
- **Zajęcia taneczno-ruchowe:** Mażoretki "Akcent" (osiem grup wieku i zaawansowania), Zajęcia taneczno-ruchowe dla przedszkolaków, Zumba, Zumba 50+, Grupa Prestiż Pom-pom dance, Zespół taneczny dla młodzieży, Sensual - zajęcia taneczne dla kobiet, Zajęcia taneczno-ruchowe dla grupy wczesnoszkolnej, Zajęcia rytmiczne „Fasolki”, Zajęcia taneczno-ruchowe dla grupy szkolnej (kilka grup wiekowych), Samoobrona dla dzieci.
- **Inne zajęcia:** zespoły teatralne (dwie grupy wiekowe) Klub mam i dzieci, zajęcia relaksacyjne dla dorosłych, klub filatelistyczny.

Na szczególną uwagę zasługuje działalność zespołów Mażoterek „Akcent”, Koła Miłośników Śląskiej Pieśni im. Janiny i Adolfa Dygaczów, Pracownia plastyczna dla dorosłych „Impast” oraz Dziecięcego Studia Artystycznego „Sezamkowo”.

- Zespół Mażoterek „Akcent”, który w latach 2023 – 2025 godnie reprezentował naszą instytucję i Miasto Katowice na wielu imprezach w tym m.in. podczas obchodów 5 rocznicy utworzenia 13 Śląskiej Brygady Obrony Terytorialnej, Festiwalach Orkiestr Dętych w Rudzie Śląskiej, podczas Katowickiego Jarmarku i Paradzie Mikołajkowej, imprezie pn. Aleja Gwiazd Siatkówki, "Trenuj z Ligo", Obchodów Święta Niepodległości na Stadionie Śląskim, Marszu dla życia i rodziny, Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością intelektualną, Ceremonii Otwarcia Pucharu Świata w Zunifikowanej Piłce Siatkowej Olimpiad Specjalnych.
- Koło Miłośników Śląskiej Pieśni im. Janiny i Adolfa Dygaczów, które w latach 2023 – 2025 występowało między innymi podczas Kolędowania Związku Górnośląskiego, w Muzeum Postaci Śląskich, w teatrze Rozrywki, w Radio Katowice, Domu Śląskim, spotkania pt. „Śląsk to wielka rzecz” w Mysłowicach, Benefisu Zygmunta Pinkawy, corocznych koncertów „Pieśni o św. Barbarze” w Bazylice w Panewnikach.

- W okresie ostatnich trzech lat niezwykle utalentowani uczestnicy Pracowni plastyczna dla dorosłych „Impast”, zdobyli 15 nagród i wyróżnień podczas konkursów plastycznych na terenie całego kraju.
- W roku 2024 Dziecięce Studio Artystyczne „Sezamkowo” otrzymało wyróżnienie Jury w kategorii „Muzyka” w konkursie na najbardziej rozwojowe inicjatywy dla dzieci - SŁONECZNIKI 2024 – Śląsk

2. Działania edukacyjne na rzecz seniorów

Niezwykle ważna jest dla nas realizacja działań kulturalnych i integracyjnych skierowanych do seniorów, w ramach których oferujemy organizację warsztatów, cyklicznych spotkań tematycznych, koncertów, mini prywatek, współpraca z klubami seniora oraz organizacjami społecznymi, jak również ofertę dostosowaną do potrzeb i możliwości osób starszych. W ramach powyższych działań zrealizowano m.in.:

cykl wydarzeń „Pora dla Seniora” (warsztaty kreatywne, zajęcia manualne, sensoryczne i muzyczne, gry i zabawy, zajęcia artystyczne i rękodzielnicze), spotkania i wydarzenia muzyczne „Śpiewaj razem z nami”, spotkania „Zakątek seniora”, koncerty, mini domówki itp.

W latach 2023 - 2025 MDK „Ligota” zorganizował 149 tego typu zajęć, w których uczestniczyło 1636 osób.

3. Warsztaty rękodzielnicze i artystyczne,

W ramach działalności edukacyjnej nasz dom kultury realizuje cykliczne warsztaty artystyczne, rękodzielnicze o bardzo zróżnicowanym charakterze skierowane do całych rodzin lub do osób dorosłych. W okresie ostatnich trzech lat zorganizowano m.in.: warsztaty makramy (wiele edycji), mydlarskie, zielarskie, dziergania, bębniarskie, szycia maskotek i poduszek, ceramiki (wiele edycji), filcowania, ozdób świątecznych (wiele edycji), dekoracyjnych świec, decoupage, witrażu, haftu. W latach 2023-2025 zorganizowano 37 warsztatów z łączną frekwencją 322 uczestników.

4. Kluby dyskusyjne, spotkania tematyczne, spacer historyczno-przyrodnicze.

Klub dyskusyjny, to co miesięczny cykl spotkań, podczas których dominują tematy związane z historią i tradycją naszego regionu, pojawia się również tematyka dotycząca innych sfer życia takich jak sztuka, medytacja czy zdrowie. W okresie wiosenno-letnim zamiast spotkań klubu dyskusyjnego, organizowane są spacer historyczno-przyrodnicze, dotyczące historii przemysłu, ważnych postaci ligocko-panewnickiej społeczności, dawnych map, zdjęć i zabudowań oraz przyrodniczych ciekawostek tej części Katowic. W latach 2023 – 2025 zorganizowano 36 spotkań z łączną frekwencją 1383 uczestników.

Statystyki dla działalności edukacyjnej

2023 r. – **14 115** osób - frekwencja na zajęciach stałych; **58** wydarzeń (warsztaty, spotkania, występy zewnętrzne), **1 116** uczestników,

2024 r. – **15 570** osób - frekwencja na zajęciach stałych; **56** wydarzeń (warsztaty, spotkania, występy zewnętrzne), **1153** uczestników,

2025 r. – **15892** osób - frekwencja na zajęciach stałych; **69** wydarzeń (warsztaty, spotkania, występy zewnętrzne), **1 365** uczestników.

Działalność koncertowa

Po działalności edukacyjnej, drugą najważniejszą sferą naszych działań jest organizacja koncertów plenerowych i kameralnych lub tematycznych. W okresie od maja do września organizujemy przede wszystkim koncerty i festyny plenerowe. W pozostałym okresie skupiamy się na kameralnych koncertach w pomieszczeniach MDK lub w auli Bazyliki Ojców Franciszkanów.

1. Koncerty plenerowe

Organizacja koncertów plenerowych o charakterze otwartym, to doskonała okazja na promocję lokalnych artystów i zespołów, realizację wydarzeń integrujących społeczność lokalną.

W ramach powyższych działań realizowano m.in.:

Trzy edycje naszej najważniejszej imprezy pn. „Święto Kwitnących Głogów”, wakacyjne koncerty w Parku Zadole, Festiwal Miast Partnerskich „Łączy Nas Chleb”, Dzień dziecka, trzy edycje Dni Brynowa i Starej Ligoty, „Rety, rety! Na Zadolu kabarety”, dwie edycje zadania pn „Muzyczne wieczory na Tężni”, „Muzyka Marzeń na Zadolu”, „Spotkanie z historią na Osiedlu Zadole”, trzy edycje „Piano Tężnia Festiwal”/„Piano Tężnia International Festival 2025”, „Muzyczne echo Ligoty”.

W ramach realizowanych wydarzeń udział wzięli m.in.: Joanna Bartel, Grzegorz Kapołka, Gorajscy Band, Krzysztof Głuch & Krzysztof Głuch Jr, Geno Witek, Dominka Świerzy, Ligocianie, Liber & InoRos, Maciej Balcar & Big Silesian, Justyna Jarząbek, Mariusz Kalaga, Marek Piekarczyk, Katarzyny Pakosińska, Krzysztof Respondek, Śląska Grupa Bluesowa, Alyssa Kok, Kwintet Śląskich Kameralistów, Adam Makowicz, Władysław „Adzik, Orkiestra Sempre.

2. Koncerty organizowane wewnątrz placówki

Organizowane przez MDK „Ligota” koncerty kameralne i tematyczne mają na celu rozwijanie stałej oferty kulturalnej placówki oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do wydarzeń muzycznych o wysokim poziomie artystycznym. Program koncertów obejmował różnorodne formy i gatunki muzyczne, sprzyjające upowszechnianiu kultury, integracji społeczności lokalnej oraz prezentacji dorobku artystów lokalnych i artystów spoza naszego regionu.

W ramach powyższych działań realizowano m.in.: Koncerty z okazji Dnia Kobiet, Koncerty świąteczne, Koncerty z okazji Narodowego Święta Niepodległości, Popisy sekcji muzycznych, nauki gry na pianinie, Koncerty na Strychu, Ligota Vinyl Day.

W ramach realizowanych wydarzeń udział wzięli m.in.: Ludwik Konopko, Marcin Hilarowicz, Justyna Jarząbek, Magda Femme, Jolanta Kremer, Oskar Jasiński, Jacek Silski, Klaudia Krause, Anna Ogińska, Karolina Lizer, Nina Siwy, Dariusz Niebudek.

Statystyki działalności koncertowej według lat:

2023 r. – 38 wydarzeń, **6114** uczestników

2024 r. – 28 wydarzeń, **5115** uczestników

2025 r. – 28 wydarzeń, **3424** uczestników

Działalność wystawiennicza

Nasza instytucja bardzo aktywnie wspiera i promuje artystów plastyków poprzez organizację wystaw artystycznych i wernisaży towarzyszących wystawom. Staramy się prezentować twórczości lokalnych i zaproszonych artystów oraz nawiązywać współpracę z instytucjami kultury z Katowic i z okolicznych miast. W ramach powyższych działań w Galerii Pod Łukami zrealizowano m.in.:

- wystawy w ramach cyklu „Barwy Dzielnic”, obejmujące prezentacje twórczości artystów zrzeszonych w lokalnych grupach artystycznych z domów kultury m.in. z Bogucic, MDK Południe, Murcek oraz Dębu;
- wystawy indywidualne i zbiorowe artystów lokalnych, ogólnopolskich i zagranicznych, w tym prezentacje fotografii Agaty Halamy, malarstwa ks. Andrzeja Gruszki, pastelii Sebastiana Ilczuka, akwareli Aleksandra Skupina, grafiki Krzysztofa Kusia oraz malarstwa, grafiki i poezji Macieja Paździora;
- prezentacje twórczości artystów zagranicznych oraz autorów podejmujących tematykę dziedzictwa kulturowego regionu, w tym m.in. Pawła Brzezińskiego (Kanada), Anny Kubczak, ministerialnej stypendystki Anny Esnekier, a także fotografie Aleksandra Zemboka i Piotra Lota;
- wystawy prac studentów Wydziału Sztuk Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie realizowane we współpracy z uczelnią, pod kierunkiem Romana Maciuszkiewicza;
- wystawy organizowane we współpracy z galeriami Politechniki Gliwickiej, prezentujące prace Bogusławy Lisieckiej;
- wystawy poplenerowe prezentujące prace powstałe podczas plenerów artystycznych realizowanych w ramach inicjatywy lokalnej Miasta Katowice „Ligockie Koloryty” oraz plenerów Grupy Artystycznej IMPAST działającej w MDK „Ligota”;
- wystawy prac uczestników pracowni plastycznych MDK „Ligota”, prezentujące dorobek artystyczny powstały w trakcie całorocznej działalności edukacyjno-artystycznej placówki.

Statystyki działalności wystawiennicza według lat:

2023 r. – 18 wydarzeń, 3040 uczestników

2024 r. – 15 wydarzeń, 2515 uczestników

2025 r. – 18 wydarzeń, 3550 uczestników

Imprezy realizowane w ramach współpracy katowickich MDK pod hasłem #KATOkultura:

W ramach działań realizowanych pod hasłem #KATOkultura odbywały się warsztaty artystyczne, zajęcia edukacyjne, spotkania integracyjne, wystawy, koncerty oraz inne wydarzenia kulturalne skierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

Wśród realizowanych inicjatyw znalazły się m.in. : Trzy edycje Akcji „Zima w Mieście”, trzy edycje Katowickich Spotkań z Bajką, Mini Domówki dla Seniorów, trzy edycje Akcji „Lato w Mieście”, „Barwy Dzielnic”, trzy edycje Nocy Domów Kultury, Ogólnopolski dzień Seniora

2023 r. – 71 wydarzeń, 1143 uczestników,

2024 r. – 75 wydarzeń, 2033 uczestników

2025 r. – 75 wydarzeń, 1793 uczestników

Działalność wydawnicza – „Coolturniak”

Nasz comiesięczny biuletyn „Coolturniak” dokumentuje na bieżąco lokalne życie kulturalne we współpracy z lokalnymi autorami, opierając się na publikacjach materiałów informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych.

2023 r. – 2400 egzemplarze, 2024 r. – 2400 egzemplarze, 2025 r. – 2400 egzemplarze

Projekty organizowane w latach 2023 – 2025 poza standardową działalnością

1. Razem różnie. Taneczna podróż do Andaluzji- taneczne warsztaty dla seniorów – 2023r.

W ramach projektu „Spójnik” zrealizowano cykl warsztatów skierowanych do Seniorów, poświęconych flamenco oraz jego kulturze. Spotkania łączyły część edukacyjną z praktyczną – uczestnicy poznawali historię i tradycję flamenco podczas opowieści wzbogaconych mini koncertem gitarowym, a następnie uczyli się podstawowych kroków tańca. Warsztaty sprzyjały aktywizacji Seniorów, integracji oraz kontaktowi z kulturą i sztuką.

2. Warsztaty ekologiczne (Eko Kato I- warsztaty edukacyjne – 2024r., Max Eko Inspiracje, Eko Kato II tropem natury - 2025r)

W ramach ekologicznych warsztatów zrealizowano cykl spotkań edukacyjno-praktycznych promujących postawy proekologiczne oraz bliski kontakt z naturą. Uczestnicy brali udział m.in. w warsztatach tworzenia łąk kwietnych, świec z wosku pszczelego, zajęciach zielarskich, budowie domków dla owadów, wyplataniu wikliny, tworzeniu makramowych kwietników, kokedam oraz spotkaniach z ekspertami – przyrodnikami, pszczelarzem, zielarką, leśnikiem i ornitologiem. Warsztaty łączyły część teoretyczną z działaniami manualnymi, rozwijały wiedzę o roślinach, zwierzętach i ekosystemach miejskich oraz kształtowały wrażliwość ekologiczną uczestników. Projekty realizowane były w ramach Zielonego Budżetu Miasta Katowice.

Projekt Eko Kato I otrzymał Nagrodę Rodziców w plebiscycie Słoneczniki 2023 jako najbardziej rozwojowa inicjatywa dla dzieci w wieku 0–14 lat w kategorii „Przyroda”.

3. Projekt pn. „Pozytywny wiatr” w ramach programu Erasmus+ - Europejski Korpus Solidarności w latach 2023 – 2024r

W ramach projektu zorganizowaliśmy 9 wydarzeń kulturalnych starając się trafić do szerokiego grona odbiorców. Wydarzenia te miały różnicowany charakter jednak zawierały wspólne elementy: aktywizację młodzieży, rozwój, integrowanie społeczności lokalnej, upowszechnianie wartości europejskich. Wszystkie nasze imprezy odbywały się na terenie Katowice oraz sąsiadujących miast. W ramach projektu zrealizowano:

- warsztaty muzyczne dla młodzieży. Efektem były dwa koncerty: „Kameralnie i Jazzowo” który odbył się w MDK Ligota w Katowicach oraz „Kameralnie i Jazzowo vol II w „Stacja Biblioteka” w Rudzie Śląskiej.
- koncert dla seniorów oraz osób niepełnosprawnych pn. „Kolędować Małemu”.
- otwarte dla publiczności spotkanie ze znanym producentem muzycznym - Marcinem Kindlą: autorem licznych radiowych przebojów oraz laureatem nagrody przemysłu fonograficznego „Fryderyk”.
- szkolenie pt: „Pozyskiwanie Funduszy Unijnych w Kulturze”, które poprowadził Wenancjusz Ochmann – twórca licznych projektów europejskich.
- Ruda MusicMedia Festival w Rudzie Śląskiej.
- wystawa malarstwa uczestniczek zajęć pracowni „Bakcyl” z Tarnowskich Gór.
- koncert plenerowy podczas „Święta Kwitnących Głogów” w Katowicach-Ligocie.

- „Warsztaty Sceniczne”

4. Projekt „Ligockie dobrocie - razem widzimy, tworzymy i budujemy” w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Dom Kultury+ - 2024r.

Zrealizowano cykl różnorodnych działań edukacyjnych, przyrodniczych i kulturalnych, skierowanych do mieszkańców Ligoty i okolic:

- W ramach inicjatywy „Łowcy przygód. Edukacyjne warsztaty wędkarskie i spacer kulturowo-przyrodniczy „Z nurtem Kłodnicy” odbyły się warsztaty wędkarskie, podczas których uczestnicy poznali historię wędkarstwa, jego znaczenie kulturowe, gatunki ryb, sprzęt wędkarski, zasady bezpieczeństwa nad wodą oraz procedury związane z uzyskaniem pozwoleń i działalnością PZW. Uzupełnieniem działań był spacer pn. „Z nurtem Kłodnicy”, pozwalający odkrywać lokalną przyrodę oraz historię i dziedzictwo kulturowe regionu.
- W ramach wydarzenia „Posłuchaj, poczuj, pograj! Dzień muzyczny w MDK „Ligota” zrealizowano rodzinny koncert „poduszkowy” z autorskimi kołysankami, połączony z warsztatami instrumentalnymi dla dzieci oraz popołudniowy koncert zespołu „To Dobrze”.
- W ramach „Benefisu Zygmunta Pinkawy z okazji 80. rocznicy urodzin” odbyło się wydarzenie muzyczne połączone z rozmową z jubilatą, z udziałem Koła Miłośników Śląskiej Pieśni im. Janiny i Adolfa Dygaczów oraz lokalnych muzyków.
- Z kolei inicjatywa „Orkiestra Sempre mieszkańcom Ligoty i Panewnik” była okazją do wysłuchania muzyki klasycznej w wykonaniu młodych muzyków związanych z dzielnicą Ligota.

Wszystkie działania realizowane w ramach projektu „Ligockie dobrocie – razem widzimy, tworzymy i budujemy” miały na celu wzmacnianie więzi lokalnych, rozwijanie uczestnictwa w kulturze oraz budowanie wspólnoty opartej na lokalnym dziedzictwie i aktywności mieszkańców.

Nasze Sukcesy w latach 2023 - 2025

1. Nagrody „Słoneczniki” w latach 2023 w kategorii „Przyroda”, Wyróżnienie Jury nagrody Słoneczniki 2024 w kategorii „Muzyka”, nominacja za 2025.
2. Przygotowanie wniosku i otrzymanie dofinansowania, realizacja i rozliczenie projektu pn. „Pozytywny wiatr” w ramach programu Erasmus+ - Europejski Korpus Solidarności w latach 2023 – 2024r. Kwota dotacji 35 539,80 zł.
3. Przygotowanie wniosku, otrzymanie dofinansowania, realizacja i rozliczenie w roku 2024 w ramach programu Dom Kultury+, projektu pn. „Ligockie dobrocie – razem widzimy, tworzymy i budujemy”. Kwota dotacji 38 500 zł.
4. Wzrost przychodów własnych z działalności kulturalnej o 27% w roku 2024 w porównaniu do roku 2023 i 13,5% w roku 2025 w odniesieniu do roku 2024. Przychody osiągnięte z realizacji działalności kulturalnej wyniosły w latach: 2023r. - 307 665,05, w 2024r. - 390 923,51 zł, w 2025r. – 443 855,25 zł.
5. Zmiana stylistyki, kolorystyki i desingu holi, korytarzy i większości sal merytorycznych i biurowych MDK wraz z doposażeniem części pomieszczeń w nowe meble, gabloty, oświetlenie części poddasza – przykładowe zdjęcia w załączniku.
6. Zakupy dodatkowego wyposażenia związanego z działalnością merytoryczną i zapleczem technicznym (m.in. kufry transportowe dla sprzętu nagłośniającego, sprzęt komputerowy,

wewnętrzny serwer, gry wielkoformatowe, sprzęt oświetleniowy, nowa tablica informacyjna, maszyny do szycia).

7. Realizacja z powodzeniem dużych imprez plenerowych takich jak: trzech edycji Święta Kwitnących Głogów, trzech edycji „Piano Tężnia Festiwal”/„Piano Tężnia International Festival 2025” Festiwal, trzech edycji „Dni Brynowa i Ligoty Starej”.

Plany na rok 2026 r. wykraczające poza dotychczasową działalność

1. Niestandardowy desing ogrodzenia od strony parkingu w formie dekorowanych przez uczestników sekcji MDK (podczas zajęć stałych) drewnianych sztachet.
2. Prace inwestycyjne i remontowe: remont łazienki na parterze oraz kontynuacja wymiany okien.

Nowe przedsięwzięcia zaplanowane w roku 2026:

3. „Głos Ligoty- ciecze Muzyka” – ustanowienie rekordu Ligoty w ilości osób śpiewających razem hymn Ligoty „Ciecze woda bez Ligota”, połączona z koncertem zespołu Wołosi.
4. „Ligota Piano Day” – specjalny koncert w wykonaniu naszych pianistów wraz z koncertem pianisty, uznanego na ogólnopolskich scenach muzycznych.
5. Srebrne popołudnia – Ligocie senioriady – spotkania z muzyką i tańcem dla seniorów
6. „Naukosfera - eksperymentuj, odkrywaj, doświadczaj” – cykl zajęć dla dzieci i młodzieży przybliżających naukę,
7. „Flow Festiwal” – plenerowe warsztaty i pokazy związane ze zdrowym stylem życia, ruchem, ekspresją i zdrowiem.
8. „Teatralny Plac Zabaw” – wakacyjny cykl plenerowych prezentacji teatralnych i animacji dla dzieci.
9. Działalność kulturalna w siedzibie filii 32 MBP Katowice przy ul. Grzybski 19a (koncerty, spotkania tematyczne).

Problemy instytucji

1. Zmiany demograficzne – nasza działalność podstawowa jest skierowana przede wszystkim do dzieci szkolnych i wczesno szkolnych. W następnych latach prawdopodobnie będzie zmniejszała się grupa docelowa naszych działań.
2. Zmiany prawne – KSEF i Centralny Rejestr Umów.
3. Ograniczenia w rozwoju zasobów ludzkich (czas i miejsce pracy oraz zakresy czynności i kompetencje pracowników, spłaszczona skala wynagrodzeń).
4. Ograniczenia architektoniczne budynku: brak sali widowiskowej, niewystarczająca dostępna przestrzeń innych sal i pomieszczeń, niewystarczająca efektywność energetyczna budynku, niewystarczające dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, powtarzające się awarie systemu wod-kan., niedostateczna przestrzeń magazynowa.